

Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimaosayleiskaavan kaavaehdotus

Kaavoitustoimikunta 20.05.2024 § 11

Valmistelija: tekninen johtaja

Pohjan Voima Oy:n jättämä kaavoitusaloite koskien Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimaosayleiskaavan laatimista on hyväksytty Sonkajärven kunnanvaltuustossa 14.11.2022. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jonka perusteella voidaan myöntää rakennusluvat tuulivoimaloiden rakentamiselle. Kaavoituksen ohella on samanaikaisesti käynnissä hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely). Hankkeen kaavoitus- ja YVA-menettely toteutetaan erillismenettelynä.

Tuulivoimaosayleiskaava on kuulutettu vireille 4.9.2023 ja kaavahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä YVA-menettelyn ympäristövaikutusten arviointiohjelma ovat olleet julkisesti nähtävillä mielipiteiden esittämistä varten 4.9. - 10.10.2023. Kaavan vireilletulosta on myös tiedotettu kirjeitse alueen maanomistajia. Hanketta, YVA-menettelyä ja kaavoitusta koskeva esittely- ja yleisötilaisuus järjestettiin 11.9.2023 Sukevan kyläkeskuksella. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin 12 lausuntoa ja 7 mielipidettä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatuun palautteeseen on laadittu vastineet.

Kaavaluonnosvaiheeseen on valmisteltu kaksi vaihtoehtoista kaavaluonnoskarttaa VE1 (31 tuulivoimalaa) ja VE2 (23 tuulivoimalaa). Molemmassa vaihtoehdoissa tuulivoimaloiden yksikköteho on enintään 14 MW ja kokonaiskorkeus enintään 295 metriä. Alueella laadittujen selvitysten ja vaikutusten arvioinnin perusteella on alkuperäistä OAS- ja YVA-ohjelmavaiheen sijoitussuunnittelua muutettu monin paikoin. Osayleiskaava-alueen pinta-ala on noin n. 4 496 ha. Kaava-alueen rajalta on etäisyyttä Sonkajärven taajamaan noin 11 km ja Sukevan taajamaan noin 4 km. Lähimmät asuin- tai lomarakennukset sijaitset noin 1,5 km etäisyydellä suunnitelluista tuulivoimaloista.

Tuulivoimala-alueiden lisäksi kaavakartoilla on esitetty maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, energiahuollon ja energiavarastojen alueet, maa-ainesten ottoalueet, luonnonsuojelualueet, Natura 2000-verkoston alueet, luontoarvojen kannalta huomioitavat alueet, luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet, arvokkaat geologiset muodostumat ja muinaisjäännökset. Lisäksi kartoilla on esitetty ohjeellisina uuden suurjännitelinjan, uusien maakaapelireittien, uusien huoltoteiden sekä moottorikelkkareitin yhteystarpeen sijainnit.

Valmisteluaineiston nähtävilläolona pidetään kaavaluonnoksen ja YVA-selostuksen yhteinen julkinen esittelytilaisuus.

Päätösesitys

Tekninen johtaja:

Kaavoitustoimikunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että se hyväksyy Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimayleiskaavan valmisteluaineiston, asettaa sen julkisesti nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.

Ennen kokouksen alkua valmisteluaineistoa esitteli kaavan laatija Sweco Finland Oy:n kaavoitusarkkitehti [REDACTED].

Päätös

Kaavoitustoimikunta:

Kaavoitustoimikunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Kunnanhallitus 27.05.2024 § 112

Päätösesitys Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus hyväksyy Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimayleiskaavan valmisteluaineiston, asettaa sen julkisesti nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.

Päätös Kunnanhallitus:
Kunnanhallitus yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Kaavoitustoimikunta 22.01.2025 § 3

Valmistelija: tekninen johtaja

Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimaosayleiskaavan kaavaluonnos valmisteluaineistoinen oli yleisesti nähtävillä mielipiteiden ja lausuntojen esittämistä varten 5.6.-6.8.2024 välisenä aikana. Kiinteistönomistajia tiedotettiin kirjeitse kolmen kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta. Kaavaluonnosvaiheen yleisötilaisuus järjestettiin 18.6.2024 Sukevan kyläkeskuksella. Kaavaluonnoksesta saatiin 14 lausuntoa ja 22 mielipidettä. Saadut lausunnot, mielipiteet ja laaditut vastineet löytyvät esityslistan oheismateriaalista.

Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimaosayleiskaavan kaavaehdotus on valmisteltu huomioon ottaen tehdyt selvitykset sekä vaikutusten arvioinnit, kaavaluonnosvaiheessa saatu palaute sekä Pohjois-Savon ELY-keskuksen hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 3.10.2024 antama perusteltu päätelmä.

Kaavaehdotus pohjautuu luonnosvaiheen versioon VE1. Saadun palautteen perusteella luonnosvaiheen version VE1 mukaisista voimalapaikoista on ehdotuksessa jätetty merkitsemättä voimalapaikka nro 10, jolloin kaavaehdotus mahdollistaa 30 tuulivoimalan toteuttamisen. Saadun palautteen perusteella myös merkintöjä ja määräyksiä on täsmennetty erityisesti luontoarvoja ja luonnon monimuotoisuutta koskevien määräyksien osalta.

Päätösesitys Puheenjohtaja:
Kaavoitustoimikunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että se asettaa Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimaosayleiskaavan kaavaehdotuksen julkisesti nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.

Asian käsittely: Kokouksen alussa kaavanlaatija [REDACTED] esitteli kaavaehdotusaineistoa Teams-yhteydellä.

Jyri Kuittinen ilmoitti olevansa esteellinen intressijääviyden perusteella ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Keskustelun aikana Helena Kainulainen esitti, että Löytölänmäen lähietäisyydeltä, noin 1,6 km, poistetaan kaksi lähintä tuulivoimalapaikkaa nrot 23 ja 24 eteläisestä suunnasta. Perusteluina lähietäisyys ja mälle näkyvien myllyjen määrä, joka on runsas, sekä kansallismaiseman arvostus. Keskikosken suunnasta poistetaan kolme tuulivoimalapaikkaa nrot 7, 5 ja 3. Perusteluina luo-alueen läheisyys, etäisyys Matkusjokeen ja

Metsärinteen tuulivoimapuistoon, vaikutus matkailualan yrittäjyyteen sekä näiden perustelujen yhteisvaikutus.

Puheenjohtaja totesi, että Helena Kainulaisen esitystä ei oltu kannatettu, joten se raukesi.

Päätös

Kaavoitustoimikunta:
Kaavoitustoimikunta hyväksyi päätösesityksen.

Kunnanhallitus 27.01.2025 § 10

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus päättää asettaa Honkamäki -Viidankankaan tuulivoimayleiskaavan kaavaehdotuksen julkisesti nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.

Asian käsittely: Laura Heiskanen esitti, että Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimayleiskaavan kaavaehdotusta ei aseteta julkisesti nähtäville, ja että hankkeen valmistelu lopetetaan alueen luontoon, matkailuun ja alueella sijaitseviin kulttuurihistoriallisesti merkittäviin alueisiin perustuen. Asko Julkunen kannatti Laura Heiskasen esitystä.

Puheenjohtaja esitti, että kunnanhallitus pitää neuvottelutauon 18:40 – 18:45. Kunnanhallitus yksimielisesti päätti pitää neuvottelutauon.

Puheenjohtaja Ilpo Kärkkäinen esitti, että kaavaehdotuksesta poistetaan ennen nähtäville asettamista tuulimyllyt numero 23 ja numero 24 perustuen alueen lähietäisyyteen asutuksesta ja kansallismaiseman arvostukseen. Merja Tuovinen kannatti puheenjohtajan esitystä.

Puheenjohtaja päätti keskustelun ja totesi, että koska käsittelyssä oli pohjaesityksen lisäksi kaksi pohjaesityksestä poikkeavaa kannatettua esitystä, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysjärjestys ja -tapaesityksen: Ensimmäisessä äänestyksessä vastakkain ovat puheenjohtaja Ilpo Kärkkäisen ja Laura Heiskasen esitykset. Toisessa äänestyksessä ovat vastakkain pohjaesitys ja ensimmäisessä äänestyksessä voittanut ehdotus. Äänestykset suoritetaan kädennostoäänestyksenä. Kunnanhallitus yksimielisesti hyväksyi äänestysjärjestys ja -tapaesityksen.

Äänestys 1

Suoritettua kädennostoäänestyksessä puheenjohtaja Ilpo Kärkkäisen esitys sai viisi ääntä (Ilpo Kärkkäinen, Eino Luukkonen, Merja Tuovinen, Riitta Tommila, Pirjo Rönkkö) ja Laura Heiskasen esitys kaksi ääntä (Laura Heiskanen, Asko Julkunen). Puheenjohtaja totesi puheenjohtajan Ilpo Kärkkäisen esityksen olevan seuraavassa äänestyksessä vastakkain pohjaesityksen kanssa.

Äänestys 2

Suoritettua kädennostoäänestyksessä pohjaesitys sai nolla ääntä ja puheenjohtaja Ilpo Kärkkäisen esitys sai seitsemän ääntä (Ilpo Kärkkäinen, Eino Luukkonen, Merja Tuovinen, Riitta Tommila, Pirjo Rönkkö, Laura Heiskanen, Asko Julkunen).

Puheenjohtaja totesi, että puheenjohtaja Ilpo Kärkkäisen esitys tuli äänin 0 – 7 kunnanhallituksen päätökseksi.

Päätös

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus päätti äänin 0 – 7 asettaa Honkamäki -Viidankankaan tuulivoimayleiskaavan kaavaehdotuksen julkisesti nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot, sillä muutoksella, että kaavaehdotuksesta poistetaan tuulivoimalat numero 23 ja numero 24.

Kaavoitustoimikunta 07.05.2025 § 22

Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimapuiston osayleiskaava oli ehdotusvaiheessa nähtävillä 19.2.-21.3.2025 välisen ajan. Kiinteistönomistajia tiedotettiin kirjeitse kolmen kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta. Ehdotusvaiheen yleisötilaisuus järjestettiin 13.3.2025 Sukevan kyläkeskuksella.

Kaavaehdotuksesta lausuntonsa antoivat Vieremän kunta, Metsähallitus, Savon Voima Verkko Oy, Kuopion kulttuurihistoriallinen museo, Kainuun liitto, Iisalmen kaupunki, Ilmatieteen laitos, Fingrid Oyj, Pohjois-Savon ELY-keskus, Kainuun ELY-keskus, luonnonvarakeskus ja Ylä-Savon ympäristölautakunta.

Muistutuksia saapui yhteensä 40 kappaletta. Muistutuksissa pääasiassa vastustettiin alueen kaavoittamista tuulivoimaloille tai vähintäänkin vaadittiin tuulivoimaloiden määrän merkittävää vähentämistä. Huolta herättivät muun muassa tuulivoimaloiden vaikutukset asumiseen, matkailuelinkeinoihin, luonnon monimuotoisuuteen, metsästysharrastukseen, kulttuurimaisemaan ja kiinteistöjen arvoihin sekä yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa. Lisäksi nostettiin esille huolia ja kysymyksiä liittyen esimerkiksi kaava-alueen ulkopuolisiin sähkönsiirtolinjoihin ja ympäristölupa-asioihin, joita ei kaavoituksella ratkaista.

Saadut lausunnot, muistutukset ja niihin laaditut vastineet esityslistan oheismateriaalina.

Pohjois-Savon ELY-keskus on ilmoittanut, että ehdotusvaiheen kuulemisen jälkeiselle viranomaisneuvottelulle ei ole tarvetta.

Ehdotusvaiheen kuulemisen jälkeen kaavakartalle on tehty seuraavat vähäiset tarkennukset:

- Kaava-alueen rajausta on tarkennettu kaava-alueen kaakkoiskulmassa
- Tuulivoimaloiden rakentamisalueiden (tv) kokoa on pienennetty
- Lisätty täydennysinventoinnin perusteella sm-kohteet (62–66, 68)
- Voimaloiden numerointia on tarkastettu vastaamaan voimaloiden määrää

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 2. vaihe on hyväksytty 17.12.2024 ja sen voimaantulosta on kuulutettu 26.2.2025. Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimahankealue on osoitettu Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 2. vaiheessa tuulivoimapotentiaalisesti alueeksi. Pohjois-Savon ELY-keskus ilmoitti kaavaehdotusvaiheen lausunnossaan, että kaavaehdotuksessa esitetyn aluerajauksen ja voimalasijoittelun voi katsoa olevan voimassa olevan maakuntakaavan ohjausvaikutuksen mukainen.

Päätösesitys

Tekninen johtaja:

Kaavoitustoimikunta päättää hyväksyä Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimaosayleiskaavan kaavaehdotuksesta annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin laaditut vastineet.

Kaavoitustoimikunta hyväksyy Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimaosayleiskaavan ja esittää sitä kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Asian käsittely: Ennen kokouksen alkua Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimaosayleiskaavan ehdotusaineistoa esitteli Teams-yhteydellä kaavan laatija [REDACTED], joka poistui ennen asian käsittelyä ja päätöksentekoa.

Helena Kainulainen esitti, että Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimahankkeesta vähennetään tuulivoimaloita vielä 5 kpl ja edetään VE2 esityksen pohjalta (23 tuulivoimalaa). Poistettavat voimalat sijaitsevat lähimpänä Matkusjoen asutusta ja yrittäjiä. Vähimmäisetäisyytenä asutuksiin ja mökkeihin huomioitaisiin 2 km. Perusteluna luonto- ja ympäristövaikutusten väheneminen, yleinen hyväksyttävyys sekä melu- ja välkevaikutusten pieneneminen. Päätökseen tulee kirjata myös purkamislupalauseke sekä tuulivoimalan tornin maalaus.

Puheenjohtaja totesi, että Helena Kainulaisen esitystä ei oltu kannatettu, joten se raukesi.

Keskustelun jälkeen tekninen johtaja teki **muutetun päätösesityksen:** Kaavoitustoimikunta päättää hyväksyä Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimaosayleiskaavan kaavaehdotuksesta annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin laaditut vastineet. Kaavoitustoimikunta hyväksyy Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimaosayleiskaavan ja esittää sitä kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi. Kaavamääräyksiin tulee lisätä ympäristölautakunnan kaavaehdotuksesta antaman lausunnon mukaisesti seuraava määräys: Tuulivoimaloiden mahdolliselle purkamiselle on haettava purkamislupa rakennusvalvontaviranomaiselta.

Tarja Ewane esitti, että Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimahanke palautetaan valmisteltavaksi kaavaluonnosvaiheen vaihtoehto VE2:n mukaisesti (23 tuulivoimalaa). Helena Kainulainen kannatti Tarja Ewanen esitystä. Puheenjohtaja päätti keskustelun ja totesi, että koska käsittelyssä oli muutetusta päätösesityksestä poikkeava kannatettu esitys, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestystapaesityksen: Äänestys suoritetaan kädennostoäänestyksenä. Kaavoitustoimikunta yksimielisesti hyväksyi äänestystapaesityksen. Suoritettussa kädennostoäänestyksessä muutettu päätösesitys sai 4 ääntä (Seppo Kainulainen, Veli Hynynen, Ville Kamaja, Kauko Korolainen) ja Tarja Ewanen esitys sai 2 ääntä (Tarja Ewane ja Helena Kainulainen). Puheenjohtaja totesi, että kaavoitustoimikunnan päätökseksi tuli äänin 4-2 teknisen johtajan muutettu päätösesitys.

Päätös

Kaavoitustoimikunta:
Kaavoitustoimikunta päätti hyväksyä äänin 4-2 teknisen johtajan muutetun päätösesityksen:

Kaavoitustoimikunta hyväksyi Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimaosayleiskaavan kaavaehdotuksesta annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin laaditut vastineet.

Kaavoitustoimikunta hyväksyi Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimaosayleiskaavan ja esittää sitä kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Kaavamääräyksiin tulee lisätä ympäristölautakunnan kaavaehdotuksesta antaman lausunnon mukaisesti seuraava määräys: Tuulivoimaloiden mahdolliselle purkamiselle on haettava purkamislupa rakennusvalvontaviranomaiselta.

Kunnanhallitus 12.05.2025 § 130
433/10.02.02/2023

Päätösesitys

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimaosayleiskaavan.

Kaavamääräyksiin tulee lisätä ympäristölautakunnan kaavaehdotuksesta antaman lausunnon mukaisesti seuraava määräys: Tuulivoimaloiden mahdolliselle purkamiselle on haettava purkamislupa rakennusvalvontaviranomaiselta.

Asian käsittely: Laura Heiskanen esitti, että kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimaosayleiskaavaa ei hyväksytä. Perusteluina on vaikutus alueen luontoon, matkailuun ja alueella sijaitseviin kulttuurihistoriallisesti merkittäviin alueisiin, ja melun ja välkkeen merkittävät vaikutukset asumisviihtyvyyteen. 1,5 kilometrin etäisyys lähimpään asutukseen on liian vähän. Puheenjohtaja totesi, että Laura Heiskasen esitystä ei oltu kannatettu, joten se raukesi.

Päätös

Kunnanhallitus:
Kunnanhallitus päätti esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy Honkamäki-Viidankankaan tuulivoimaosayleiskaavan.

Kaavamääräyksiin tulee lisätä ympäristölautakunnan kaavaehdotuksesta antaman lausunnon mukaisesti seuraava määräys: Tuulivoimaloiden mahdolliselle purkamiselle on haettava purkamislupa rakennusvalvontaviranomaiselta.
